

Larix k ampferi

19

Japanse lork

De Althæa Pers

AS

BLAD

BLOEIWIJZE

BIJPRODUCT

STUIFMEEL

WORTEL

ZAAD

ZOMERTAK

HOUT

SCHORS

VRUCHT

GASTEN DIERLIJK

GASTEN PLANTAARDIG

TAKDOORSNEDE

WINTERTAK

A large illustration of an open book with two pages. The pages are mostly blank, with several circular icons placed on them. The icons are black and white versions of the ones shown in the legend above. On the left page, there are icons for a tree trunk (AS), a log (HOUT), a log with bark (SCHORS), a tree trunk with a drop (BIJPRODUCT), a bird (VRUCHT), a mushroom (STUIFMEEL), a carrot (WORTEL), and a branch with a cut (TAKDOORSNEDE). On the right page, there are icons for a sunburst (ZOMERTAK), a leaf (BLAD), a bird on a nest (GASTEN DIERLIJK), a branch with a bird (WINTERTAK), and a carrot (WORTEL). The book has two hinges in the center, one at the top and one at the bottom.

Larix kaempferi

Japanse lork

De lariksfamilie kent in ons land twee vertegenwoordigers: de Europese lariks en de Japanse lork, ook wel Japanse lariks genoemd. De Japanse lork is in ons land een heuse nieuwkomer. Was hij oorspronkelijk te vinden op de hellingen van het Japanse, vulkanische bergmassief, sedert 1861 is hij ingevoerd in Europa. Bij ons doet hij het zo goed dat hij voor een deel zelfs langzaam maar zeker de Europese lariks heeft verdrongen. Door zijn snelle groei, zijn rechte stam en de simpele eisen die hij stelt, werd hij al snel een favoriet voor de bosbouw. Rond het jaar 1900 heeft hij in de provincie Drenthe grotendeels de grove den verdrongen. De laatste jaren wijzigt dit beeld weer ten gunste van de douglasspar.

¶ De toevoeging *kaempferi* komt van Kämpfer. Engelbert Kämpfer was een Duitse arts en natuurkundige (1651-1716) die veel door het Verre Oosten heeft gereisd, waaronder twee jaar door Japan in dienst van de VOC. Hij had belangstelling voor plantkunde en maakte veel tekeningen van planten en bomen. Na zijn Japanse reis in 1692 is hij aan de Leidse Universiteit als medicus gepromoveerd.

¶ De Japanse lork is in ons land veel aangeplant in bossen. Ook als sierboom komen we hem dikwijls tegen. Hij verlangt een losse, bij voorkeur leemachtige, vruchtbare grond. Op klei- of stuifzandgrond zul je

hem niet tegenkomen. De belangrijkste eis die hij stelt, is de aanwezigheid van licht. Zelfs lichte schaduw verdraagt hij slecht. Dat maakt hem dan ook ongeschikt voor gemengd bos.

¶ De Japanse lork heeft een rechte stam die kan doorgroeien tot een hoogte van veertig meter. De schors is roodbruin en schubbig. Op latere leeftijd gaat hij schilferen. De boom is bijzonder in de winter: op afstand geeft hij dan een oranjebruine indruk. De lork heeft een brede kegelvormige kroon. Naarmate hij ouder wordt, krijgt de kroon een meer afgeplatte top. De takken hangen niet door; ze hebben een opwaarts gebogen uiteinde. De twijgen zijn bleekgeel tot bleekroze van kleur. De lange loten zijn stevig met een grijze, wasachtige waas.

¶ De bloei vindt plaats in de maanden april en mei. De mannelijke en vrouwelijke bloemen zitten aan dezelfde tak. De vrouwelijke bloemen vinden we alleen op de sterke twijgen en dan nog uitsluitend op de buitenzijde. De mannelijke bloemen staan dicht bij elkaar op de onderkant van alle twijgen. De kegels zijn klein en rond tot eivormig. Kenmerkend voor de Japanse lork zijn de naar buiten gekromde schubben. De kegeltjes blijven twee jaar aan de boom zitten. In het najaar is het gevleugelde zaad rijp, maar het vliegt pas uit in het volgend voorjaar. De knoppen zijn bruin, schubbig en harsachtig.

¶ In het voorjaar lopen de winterkale bomen prachtig uit met nieuwe, frisgroene naalden. De zachte naalden zijn tot drie centimeter lang en staan in bosjes van wel

veertig stuks aan de korte loten. De naalden verkleuren later in het jaar naar blauwgroen met aan de onderzijde twee lichte streepjes. In het najaar is vooral de geeloranje verkleuring schitterend, een lust voor het oog.

¶ Vanwege zijn kwaliteitshout werd de Japanse lork veel aangeplant. Het hout is hard en duurzaam. Het spinhout is geel van kleur, het kernhout roodbruin. Het wordt veel gebruikt in de botenbouw en voor de vervaardiging van trappen. Verder is het degelijk tuinhout. Door de kaarsrechte groei werden er vroeger telefoonpalen van gemaakt.

¶ Uit de hars wordt terpentijn gewonnen. Je vindt de hars voornamelijk in het kernhout van de boom. Om het te oogsten worden diepe boorgaten van zo'n acht centimeter in de stamvoet van de boom gemaakt. Deze terpentijn was oorspronkelijk in de handel als *Venetiaanse terpentijn*. Het werd vanuit de zuidelijke hellingen van de Alpen naar Venetië gebracht om van daaruit verder te worden verhandeld.

¶ Voor zover bekend doen over de Japanse lork geen anekdotes of volksverhalen de ronde. Rest te vertellen dat het voor bonsaikwekers een geliefde boom is waar veel resultaat mee valt te behalen.

Vindplaats : bij Asselt (Veluwe)

